

Cena numeru
50 mk.

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Miesięcznie " 900.

Z przes. poczt.

Miesięcznie " 950

poza Łodzią egz. 54

Konto Poczto. Kasy

Oszczęd. 60594

Należytość pocztowa

opłacona ryczałtem.

**XXV rok
istnienia**

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al, Kościuszki 4!

TELEFON 28.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 15 sierpnia 1922 roku.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Generałowie Austrii K. u. k. oraz Huyn gratulują Nowakowi.

(wp) Pan prezydent Nowak od kilkunastu dni otrzymuje wielką ilość depeš gratulacyjnych z powodu objęcia przezeń steru rządów.

Na wyróżnienie zasługują depeše od b. gen.-gubernatora austr. Kuka oraz od generała Huyna, którzy złożyli mu serdeczne powinszowania z Wiednia.

Wczoraj pan prezydent Nowak przyjął na audiencjach b. min. Długosza, b. pośła Prytuckiego i delegacje różnych stowarzyszeń, jak Związek Ziemiaków, Tow. nauczycieli szkół wyższych i t. d. (4)

Kandydatury naszej lewicy

(wp) „Gazeta Poranna“ podaje ciekawe informacje o zabiegach przedwyborczych naszej lewicy. Okazuje się, że najlepiej są przygotowane socjaliści. Są już ustalone czelne kandydatury:

„Więc Jaworowski, Barlicki, Perl, Prusowa na Warszawę; Ziemięcki na Łódź, Niedziałkowski na Płock, Bagiński na Wilno, Piotrowski Zygmunt na Poznań, Bobrowski na Kraków miasto, Daszyński na Kraków powiat Hausner na Lwów, Moraczewski na Stryj i obwód naftowy, Mainowski Wojtek na Lublin, Liebermann na Przemyśl, słynny Chołucko-Kwapieński na Podkarpacie jasielsko-krośnieńskie i t. d. Mają kłopot z Diamandem, które mu jednak rezerwują mandat z listy państwa woi, ale jeszcze większy kłopot z kandydaturą ma do senatu: obdarzyć nim pragną wiceprezenta m. Lwowa, Obirka i starego ich weterana Misiołka z Krakowa“ (4)

Nasze kłopoty z Gdańskiem.

(wp) Korespondent „Gaz. Warsz.“ miał z polskim komisarzem generalnym Plucińskim w Gdańsku wywiad, z którego wynika:

Uregulowanie spraw dotyczących zobowiązań wzajemnych, jakie wynikają z umowy polsko-gdańskiej, zawartej w Warszawie, narazie jest niemożliwe i i dotąd będzie bezcelowe, dopóki na całym odcinku granicy wspólnego obszaru celnego, oddanego w zarząd Gdańskiej Dyrekcji cel, nie zostaną wprowadzone te same przepisy o statystyce celnej, które obowiązują na wszystkich granicach Rzplitej.

Gdańsk utrudnia Polsce statystykę importu i eksportu, a temsamem sporządzenie prawdziwego bilansu handlowego, w konsekwencji zaś wypracowanie planu polityki gospodarczej.

Jeżeli te trudności potrwają, rząd polski będzie musiał przeprowadzić statystykę na granicy polsko-gdańskiej, a więc opóźnić ruch handlowy na tej granicy.

Wobec tego jest nadzieja, że miasto Gdańsk we własnym interesie powyższe tarcia usunie. (8)

Odrzucenie planu pożyczki dla Niemiec.

PARYŻ, 14 (wł) Według informacji Havasa z Londynu przedstawiciele Francji, Włoch i Belgj odrzucili myśl udzielenia Niemcom międzynarodowej pożyczki która byłaby pokryta z dochodów 26 proc. opłaty, jaka ma być nałożona na wywóz niemiecki.

O propozycjach pośredniczących delegatów belgijskich twierdzą, że zasadzają się one na krótkoterminowym moratorium i na odroczeniu wypłat w gotówce po koniec roku 1922, pozostawiając jednakowoż komisji odszkodowań wolność przyznania tego morator-

jum lub nie.

Artykuł 10-ty kontrpropozycji angielskich oznaczyła prasa francuska jako niezrozumiałą. O tym artykule pisze dziś „Echo de Paris“, że streszcza się następująco: Statut spłat z maja 1921 r. ma być uznany jako wygasły, a po koniec grudnia 1922 r. zapłacić mają Niemcy tylko 26 proc. takse od wywozu, gdyż dochód z tego płynący wsumie 1200 milionów marek w zlocie oznacza granicę możliwości płatniczej Niemiec

Udział małej ententy w obradach londyńskich.

LONDYN 14 (PAT) Poincare w rozmowie z ministrami pełnomocnymi Serbji i Rumunji w Londynie, oświadczył, że o ileby w toku obecnych narad londyńskich miały być zaangażowane interesa tych państw, w takim razie zażąda on, aby ich przedstawiciele wzięli udział w konferencji. Dalej zaznaczył premier francuski, że żąda ścisłego wypełnienia

traktatu wersalskiego, a tym samym broni całości interesów Francji i państw Małej ententy. W razie rozpoczęcia się dyskusji w sprawach długów międzysojusznicznych, jest bardzo prawdopodobnem, że państwa Małej Ententy zażądaą dopuszczenia ich do udziału w konferencji.

Poincaré nie ustępuje.

BERLIN 14-8 (AW) Agencja Havasa donosi z Londynu: Poincare nie odstępuje na krok od swych żądań. Moratorium ma być

przyznane Niemcom pod warunkiem natychmiastowych produktywnych zastawów.

Ruch powstańczy na Ukrainie wzmagają się.

LWÓW 14-8 (AW) Z pogranicza nad Zbruczem donoszą: Dzięki częściowemu ukończeniu żniw wzmożł się znacznie ruch powstańczy na Wołyniu. Operuje tu obecnie kilka oddziałów, z których najczynniejsze są oddziały atamanów Orlika i Wałoszczuka, operujące w okolicach Szepetówki i Połonnego.

Z początkiem sierpnia wysadzono w powietrze magazyn amunicji 132 brygady sowieckiej w odległości 6 klm. od Szepetówki. W 2 dni później oddział Orlika napadł w Połonnem na 395 pułk piechoty bolszewickiej i po

wyrznięciu przydzielonych do pułku Komunistów, wcielił do swych szeregów pozostałych żołnierzy wziętych przymusowo do wojska.

W tymże czasie wspomniane oddziały zaskoczyły zniemacka t. zw. bataljon śmierci i zniszczyły go zupełnie.

W rejonie Zmerynka-Kijów wysadzono most kolejowy w chwili przejazdu pociągu wiozącego 4 pułk 45 dyw. sowieckiej. Pociąg runął w rzece, grzebiąc ze sobą wielu ludzi. Bolszewicy wysłali na miejsce katastrofy silny oddział kawalerji, celem zarządzenia posęgu za sprawcami.

Rozłam w rosyjskiej partji komunistycznej.

MOSKWA 14 (PAT) W rosyjskiej partji komunistycznej zarysował się głęboki rozłam w związku z konferencją haską. Na czele lewego odłamu partji stoi Trocki którego popiera komitet wykonawczy „Ispolkom“ trzeciej międzynarodówki. Prawe skrzydło partji

komunistycznej z Rykowym Kamieniem, Razanowym, Łarinem i Ciurupa, stanęło na stanowisku konieczności współpracy z partjami socjalistycznymi. Ten właśnie odłamek partji komunistycznej wystąpił przeciwko straceniu skazanych na śmierć eserów.

Zakończenie strajku w Poznańskim.

POZNAN, 14-8 (AW) Dziś o godz. 6 wiecz. robotnicy rolni powrócili wszędzie do pracy na mocy układu zawartego za pośrednictwem

ministra Darowskiego pomiędzy obu stronami

Staraniem Zarządu Radogoskiej Straży Ogniowej odbędzie się w dniu 20 b. m.

Zabawa w Langówku.

Orkiestra, bufet, fantowa loteria, strzelnice, konkursy, śpiewy, produkcje gimn., iluminacja, polonez i wiele innych atrakcji.

Dojazd tramwajami zgierskimi do przystanku „Langówek“.

3569

Kronika zagraniczna

Bolszewizm rosyjski a rozruchy irlandzkie

(x) „Times“ londyńskie ogłaszają jeden z tajnych okólników komisji wykonawczej III-ciej międzynarodówki z dn. 3 lipca br., z którego wynikałoby, że ci z Irlandczyków, co pozostali nieprzejednani, pozostają pod wpływem Moskwy. Znana rewolucjonistka irlandzka, hr. Markiewiczówna, jest traktowana w Moskwie jako towarzyska a Irlandja uważana przez sowiety tak samo za atut w grze przeciw Angli, jak Indje.

Zinowiew dostał od Sowietów na propagandę zagraniczną 30 milionów rubli w złocie. Roztrwonił je, ale znaczna ich część była przeznaczona na podtrzymanie ciągłego wrzenia wśród proletariatu w Irlandji. (8)

Trąd w Rosji

(x) Z Moskwy donoszą w Rosji zaczęła się szerzyć w zastraszający sposób groźna choroba trądu. Choroba zjawia się nawet i w tych okolicach, w których nigdy nie zachodził ani jeden wypadek trądu. (6)

Sposób na przeciwników.

(X) Z Moskwy donoszą, że w 12-tym kongresie partji komunistycznej rozpoczęły się namiętne walki między lewem a prawem skrzydłem. Trocki zalecił zastosować przeciwko opozycjonistom daleko idące represjalje. (6)

Wódka zmarływstaje.

(x) Rosja sowiecka otrzymała w tych dekret pozwalający na sprzedaż wódki, która jak wiadomo, była zakazana od dnia wypowiedzenia wojny, tj. od sierpnia r. 1914. Przed wojną wódka rosyjska zawierała 40 proc alkoholu, wedle nowego dekretu procent ten ma być niższy na 38. Fabrykacja i sprzedaż będą zmonopolizowane przez państwo. (9)

Egzekucja morderców marszałka Wilsona.

(X) Z Londynu donoszą Dn. 11 bm. od była się w więzieniu Pentonville egzekucja przez powieszenie morderców marszałka Wilsona Reginalda Dunna i Jamesa O'Sullivan. (7)

„Kurtuazja“ angielska.

(X) Z Londynu donoszą Minister spraw wewnętrznych rządu angielskiego, Fethi-bej, przybył do Londynu, w celu porozumienia się z rządem angielskim. Sekretarz stanu angielskiego ministerstwa spraw zagranicznych odmówił przyjęcia Fethi-beja. W kołach parlamentarnych postanowienie to tłumaczą tem, że jakkolwiek rozmowa przedstawiciela Angory z przedstawicielem Anglii byłaby brakiem kurtuazji w stosunku do innych sprzymierzonych. (7)

Pamiętajcie o repatriantach.

Mieli wzór gotowy.

RZYM 14-8 (AW) Z dn. 1 sierpnia zostało zawieszono wydawnictwo centralnego włoskiego organu socjalistycznego „Avanti“, wychodzącego dotychczas w Rzymie. Zawieszenie wydawnictwa zostało spowodowane podobno przez faszystów, co uważane jest

ogólnie za katastrofę partji socjalistycznej, która była zmuszona ulec. Jak twierdzą koła poinformowane partja socjalistyczna czyni starania o wznowienie tego wydawnictwa w Mediolanie.

Nadzieje na urodzaj na Ukrainie zawiodły.

CHARKÓW 14-8 (AW) Z gubernji miokolajewskiej donoszą o katastrofalnym poprostu wyniku zbiorów tegorocznych. Prawie 50 proc. urodzaju przepadło z powodu suszy. Mi-

kolajew i Cherson są szczególnie zagrożone głodem, jeszcze straszniejszym niż dotychczas. W całej Ukrainie na ogół nie sprawdzają się nadzieje na dobry urodzaj.

Rozwiązanie komunistycz. Zyd. Związków „Zawodowych“.

WARSZAWA 14-8 (AW) Prokuratorja poleciła policji w Radomiu rozwiązać i zamknąć związki zawodowe rzemieślników żydowskich w tym mieście. Parokrotne rewizje w lo-

kalach tych związków stwierdziły, że nie służą one celom zawodowym, lecz są ośrodkami agitacji komunistycznej i antypaństwowej.

W sprawie defraudacji w Banku Handlowym w Warszawie.

WARSZAWA 14-8 (AW) Dochodzenia w sprawie defraudacji w Banku handlowym ustaliły, że ogółem od kwietnia do lipca rb. sprzeniewierzono 480 milionów marek. Dzięki zarządzeniom naczelnika urzędu śledczego p. Sonnenberga i kierownika III brygady

komisarza znaczną część tej sumy udało się pokryć, ponieważ zabezpieczono ją na obiektach handlowych i przemysłowych, realnościach i precjozach, będących własnością Weissa i Rulskiego.

Dalsze mordy bolszewickie

SZTOKHOLM 14 (wł) Moskiewski że trybunał rewolucyjny skazał na karę śmierci pułkownika Perkusowa, sprawcę powstania w Jarosławiu w 1918 r., chociaż podpadał on pod amnestję

Proces przeciwko b. urzędnikom tow. naftowego Nobla, oskarżonym o „szpiegostwo ekonomiczne“ również grozi rozwiązaniem tragicznym Bolszewicy chcą pokazać, że przedsiębiorstwa socjalizowane są ostatecznie stracone dla ich właścicieli.

Aresztowano ostatnio licznych starszych popów w Syberji.

Czerwona policja zajęła się specjalnie szpiegowaniem dyplomatów akredytowanych w

Moskwie. Pierwszymi ofiarami byli urzędnicy delegacji estońskiej, oskarżeni o szpiegostwo. Proces ten grozi takim samym końcem, jak wszystkie inne. Nietykliwość przesyłek poselskich jest wciąż gwałcona pod protekstem poszukiwania kontrabandy.

W konsulacie norweskim w Moskwie po pełniona została kradzież z włamaniem. Do konania tego na specjalne polecenie władz sowieckich, poszukujących dokumentów runińskich, powierzonych konsulatu norweskiemu. Przy sposobności oczywiście nie omieszkało sięgnąć rzeczy za kilka milionów koron. (6)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Powrót Naczelnika Państwa opóźniony.

WARSZAWA 14-8 (wł) „Przegląd Wieczorny“ donosi, że powrót Naczelnika Państwa z Wilna do Warszawy uległ zwłoce. Dzień powrotu nie jest jeszcze oznaczony, prawdopodobnie jednak nastąpi 16 bm.

Proces świętojurjski odbędzie się w październiku.

LWÓW 14. 8 (A.W.) Proces przeciw komunistom, którzy odbywali zebrania w klasztorze św. Jura we Lwowie, odbędzie się w październiku przed lwowskim sądem przysięgłych. Na ławie oskarżonych zasiądzie 39 osób. (7)

Inspektor poczt amerykańskich w Warszawie.

WARSZAWA 14 | 8 (A.W.) W piątek da. 10 bm. przyjechał do Warszawy w celu zaznajomienia się z działalnością polskich poczt i telegrafów, oraz urzędzeń pocztowych p. William Kelyon, inspektor poczt amerykańskich. Był on już w Krakowie, gdzie zwiedzał biuro wymiany

listów amerykańskich. (k)

Niestety było to... na Węgrzech.

BUDAPESZT 14 | 8 (A.W.) Liczne komisje policyjne urządziły kontrolę w sklepach i halach targowych w celu przekonania się, czy poprawa wartości korony wpłynęła na zniżkę cen. Rezultatem tej kontroli było aresztowanie 150 kupców i handlarzy, których zatrzymano w areszcie śledczym. (k)

Anglicy chcą ukarać zuchwałość Sowietów.

LONDYN 14 (Pat) Havas. „Times“ donosi z Konstantynopola: Wskutek zatrzymania przez władze sowieckie w Batumie trzech statków angielskich, kilka angielskich okrętów wojennych wyruszyło w kierunku Batum. (7)

STAN POGODY

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 19 | 8, najniższa 11 | 7 stopni. Prognoza: Pogoda zmienna nieco cieplej, miejscami opady, wiatry zach. (6)

MARTWY SOCJALIZM.

Zacofanie i ciemnota królują niepodzielnie w ludowej Polsce...

Pod skostniałym sztandarem marazmu politycznego walczą o pierwszeństwo wszystkie niemal stronnictwa, począwszy od skrajnej prawicy a skończywszy na skrajnej lewicy z bolszewizującymi Okoniami i Dabalami na czele.

Wygląda to na paradoks a jednak niezbyt tym faktem jest, iż reakcjonizm, w rozmaitej formie, dziki w treści, a tak obcy zachodnim narodom, w Polsce wyrobił sobie prawo obywatelstwa...

Jakaś beznadziejna tępość umysłowa, kretyński upór i naiwna krótkowzroczność cecha ja każdą niemal partję, które na taktykę i politykę patrzą jedynie pod reakcyjnym kątem widzenia własnych interesów...

Poczucie państwowości, — ta nie odłączna cecha ludzi, wychowanych na prawdziwie postępowej kulturze zachodniej — gdzie nie jest tak lekceważone, pomijane i wprost gwałcone jak w Polsce...

Egoizm partyjny, nie liczący się z niczym i z nikim a już najmniej z interesem państwa wyrasta do rozmiarów jakiegoś chorobliwego tańca, wokół którego tańczą zwarjowane wielkości stronnictw politycznych.

Przed tym obłąkańczym tańcem klasycznych reprezentantów reakcjonizmu prawego i lewego strzeżmy się i brońmy!

Musimy domagać się od stronnictw poszczególnych, ażeby działalność swą dostosowały do koniecznych celów i wymogów państwa, w przeciwnym bowiem razie grozi nam wszystkim katastrofa, której następstw nie da się wprost obliczyć!

A już najważniejszym imperatywem naszych stronnictw powinno być z mocą i silną wolą podjęte hasło: Zrezygnujmy przynajmniej częściowo ze swego stanu posiadania, zarówno w dziedzinie materialnej jak i programowej na rzecz całego narodu i jego nieodzownej państwowości.

Będzie to poniekąd oportunizm którym oficjalnie brzydzą się nasze stronnictwa, a w rzeczywistości stosują go wszędzie, gdzie tylko interes partyjny a nie państwowy tego wymaga.

Tak pojęta polityka, chociażby najwięcej zróżniczkowana — zawsze przyniesie korzyść państwu, władza zaś przechodzić będzie z rąk jednego obozu do drugiego z oczywistą korzyścią ogółu.

Należy zapoczątkować rządy pod hasłem wydajnych ofiar na rzecz państwa. Jedni nazwą to bolszewicką daniną, drudzy socjalistyczną konfiskatą majątków, inni zaś koniecznością dziejową, która wymaga, aby w przełomowych momentach dla państwa zdobyć się na najwyższy wysiłek materialny i moralny.

Dalej maksymalną zasadą polskiego rządu musi być zaspokojenie potrzeb pracownika i to w każdym kierunku, bez względu na to z jakiej klasy społecznej on wychodzi. Rządy twarde, bo zbyt wielkie rozprężenie nas ogarnęło a sprawiedliwe.

Wówczas kontrasty społeczne i walki partyjne przybiorą zgoła inny charakter... Oj tych sporów nie będą trzeszczeć więzadła administracji państwowej — kłótnie zaś i swary poroczą się po linii postępu kulturalnego, który

drogą ewolucji najlepiej niszczy przesady, przy wileje i przeżytki starego porządku świata.

Zgoła inaczej przedstawia się rzecz z lewicą, obecną panią rządów.

Socjalizm polski ma to do siebie, iż struktura jego nie ma przykładu w żadnym narodzie świata. Jest to tak zwany socjalizm par excellence teoretyczny, wyhodowany w wyjątkowych warunkach pod obcymi rządami, zawsze zależny od centrali wiedeńskich, berlińskich i petersburskich, wyzuty z wszelkiej spójności plemiennej, którą ustami żydów Diamantów, Perlów, Sachsów i innych zwie się nieopatrznie szowinizmem. Takiego socjalizmu, jaki jest w Polsce, nie ma we Francji, w Anglii Czechach ani tem mniej w Niemczech. Wszędzie tam liczą się, chociażby taktycznie z interesem państwowym, wszędzie tam walka odbywa się w formie, która nie wstrząsa bez przerwy podwalinami państwa.

Clemenceau, Briand a nawet Millerand — to wszystko socjaliści, tylko jedna rzecz — na modłę europejską. Rządy lewicowe we Francji — to nie rządy Sliwińskich, podstawionych Nowaków — to rządy ludzi, świadomych zadań państwowych.

Antysemityzm w Niemczech.

(o) Prasa francuska stwierdza niebywały wzrost antysemityzmu w Niemczech i uważa za bójstwo Rathenaua za wybuch nienawiści przeciw żydom-spekulantom, którzy z bogacili się na wojnie, podczas, gdy naród cały — mimo kwitnącego stanu przemysłu — cierpi niedostatek. Faktem jest, że większość paskarzy wojennych rekrutuje się spośród żydów; agitatorami, którzy doprowadzili do chwilowego utworzenia się światów — są żydzi, znaczna część wysokich urzędników jest w rękach żydów — (Rathenau, Scheideman, Rosen, Mayer i t. d.) wszystko to razem wzięte jest wodą na młyn antysemitów, którzy podkreślają przy każdej sposobności, że żydzi są odpowiedzialni za wojnę, za rewolucję, za bolszewizm — wszak oddawna stwierdzono, że kierownikami Sowietów rosyjskich są przeważnie żydzi.

„Matin“ pisze, że w Niemczech wśród antysemitów panuje przekonanie, że żydzi przygotowują nową wojnę przeciw Francji i że zarodek tej wojny tkwi w traktacie, zawartym w Rapaillu. Oskarżają oni również Lloyd George'a że ulega wpływom żydowskich swoich doradców lub protegowanych: Sassoonów i Rufusów.

Antysemita niemieccy rekrutują się spośród monarchistów, byłych wojskowych, ale także i z różnych innych klas ludności, między innymi ze Stronnictwa ludowego, które pragnie uniknąć nowej wojny a ta platforma pokojowa

Tymczasem, co u nas się dzieje?

Lewica łączy się z wodzem zielonej brzozy, p. Witosem, który reprezentuje kierunek paskarsko-burżuazyjny.

Dał sobie powiedzieć lewico, że ten sojuszek z Piastowcami, wyłamującymi się od płacenia podatków — jest grobem Polski. 80 procent stanu włościańskiego uchyla się przy pomocy Witosów, Stapińskich, Okoniów itp. od należnego podatku, który państwu do życia tak jest potrzebny jak deszcz wysuszonej roli.

Francja ugina się pod ciężarami r. ó w n o m i e r n e g o podatku — w Polsce, dzięki wybujałemu socjalizmowi, skłonnemu na podszepty żydów, Niemców i paskopiastów — są pustki w kasie, robotnik i inteligent zaś o głodzie i chłodzie przedzierzga się przez szarą żyzność.

To są wasze rządy — socjalizm „polski“ wasze niemoralne sojusze, wasza nieszczerłość, wasza nierealna eksperymentalna polityka.

A wiecie dlaczego?

Bo dla socjalizmu Marksa jesteście więcej cesarskimi jak sam cesarz a nam trzeba socjalizmu tylko polskiego...

[X-Y]

zyskuje popularność wśród mas, wyczerpanych tyloletnimi ofiarami.

Stronnictwo urządza wiece na temat „Perspektywa nowej wojny“. Ogłaszają o nich afisze krwawego koloru, na których widnieje napis: „Żydom wstęp wzbroniony“.

Rozrzuca również w ogromnej ilości broszury przeciwżydowskie, między innymi jedną p. t. „Mordercy i grabarze Rosji“, opatrzoną rykaturami sowieckich dygnitarzy żydowskich, rozeszła się w setkach tysięcy egzemplarzy.

Dalej antysemita niemieccy dowodzą, że wielka finansjera żydowska otaczająca Wilhelma „pociągała sznurek tego pajaca i przyczyniła się do rozpętania wojny“. Kokietowanie żydów przez Kronprinza w świeżo ogłoszonych pamiętnikach tego ostatniego, do reszty podkopali popularność Hohenzollernów.

Dla nich, Niemców, zagadnienie przedstawia się dziś w sposób następujący: albo dopuścić do tego, że paskarze dokonają ruin Niemiec, a żydzi zaprowadzą w nich ustroj żywiecki, albo — sprzątnąć jednych i drugich.

Rathenau był i paskarzem i żydem. Marnarchiczny zamach stanu porzuciłby przeciw sobie masy ludowe, ale nacjonalistyczny socjalizm, wymierzony przeciw paskarzom i finansjerze kosmopolitycznej, mógłby masę tę przyciągnąć i to jest — zdaniem „Matin“ — plan jaki sobie zakreślił antysemita niemieccy. (4)

Pomyłka Lloyd George'a.

(o) P. Lloyd George podczas obecnej konferencji w Londynie, usiłował dowieść, że wojna kosztowała Anglię pod względem finansowym dużo więcej, aniżeli Francję i zapewniał że się opiera na materiałach, ogłoszonych przez „Banker's Trust Company“ z Nowego Jorku. pisze „Rzeczpospolita“.

Senator Jouvenel niezwłocznie wysłał do prezesa ministrów francuskich, Poincaré'go, telegram, w którym zwraca jego uwagę na fakt że premier angielski zapomniał wliczyć do ogólnej sumy strat francuskich malej sumki 140,607,000,000 franków a to dlatego że — przytoczył cyfry umieszczone na stronie 11, nie przeczytawszy strony 10.

Istotnie Banker's Trust Company oblicza

wydatki wojenne Francji na 37 i pół miljardów dolarów, Włoch na 14 i pół, a Anglii na 49 miliardów. Zwraca jednak uwagę na to, że straty poniesione przez spustoszone dzielnice Francji, nie są cyfrą tą objęte, ale że na stronie 10 wyszczególnił te straty i określił je na 140,607,000,000.

Na tejże stronie „Banker's Trust Company“ nazywa Francję główną ofiarą wojny i określa straty poniesione przez nią na 30 procent całego narodowego majątku.

Okazuje się że p. Lloyd George zapomniał do kosztów wojennych włączyć straty które Francja poniosła przez inwazję i spustoszenie doszczętne 10 departamentów.

NA MARGINESIE.

Obraza majestatu.

Charakterystyczny obrazek:
 Miasto powiatowe województwa Lubelskiego...
 Restauracja... stolik... towarzystwo wyborców...
 Przy stoliku okrągłym pani i dwóch panów politykują...
 Boczny stolik zarekwirowany przez umundurowanego pana...
 Przy sąsiednim urzędnik państwowy i ziemianin obserwują...
 Politycy zacietrzewiają się... podnoszą głosy, tak że treść rozmowy dochodzi do sąsiednich stolików...
 —Jak Boga kocham, ja tego Piłsudskiego nie rozumiem... Albo to jest wielki polityk, albo...
 Mundur podnosi się... wychodzi... po chwili wraca... z milicjantem...
 —Ten pan obraził Naczelnika Państwa w publicznym miejscu, żądam spisania protokołu...
 Całe towarzystwo udaje się do pobliskiego komisariatu...
 —Gdyby nie to, żeś pan był w towarzystwie kobiety, byłbym panu w łeb strzelił,—definiuje mundur. „G. Lub.”

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Nowo groty w Tatrach

(K) Nasz korespondent zakopiański pisze nam: Przed paru tygodniami odkryto nową dotychczas nieznaną groty w Tatrach. Znajduje się ona w dolinie Kościeliskiej w wąwozie zwanym Krańców. Odkrywcy, Stefan i Tadeusz Zwolińscy ostatni jest autorem rozpowszechnionej mapy

Tatr) nazwali nową groty „Groty poszukiwaczy skarbów”; znajduje się w niej nie tylko sporo kości zwierząt z lodowcowej epoki, ale i dużo znaków, rytów w skałach, świadczących, iż w jaskini albo zbójnicy chowali pieniądze, albo poszukiwacze skarbów grzebali za złotem. W parę dni później odkryli ciż sami taternicy dwie nowe groty w tym samym parowie. Celem zbadać tych odkryć organizuje się mała wyprawa przyrodników, bawiących w Zakopanem. 9

Biblioteka Jagiellońska wali się

(k) „Głos Narodu” podaje alarmujące informacje o straszliwym zaniedbaniu, w jakim się znajduje gmach biblioteki Jagiellońskiej. Dach, kryty papą (miedziane pokrycie zdarli austriacy), poszarpany i pełen dziur, nigdy nie naprawianych — tak, że przy silniejszym deszczu woda przecieka przez strych do sal, niszcząc bezcenne zbiory. Po salach stoją kubelki i wiadra, do których woda sobie spokojnie ścieka. Tynki odpadają, ściana od ul. Jagiellońskiej silnie pękana, grozi zawaleniem.

Na rok bieżący wyasygnował rząd na potrzeby tej prastarej placówki kultury polskiej — aż 3 miliony marek, — gdy biblioteki wszystkich innych uniwersytetów w Polsce otrzymały jednocześnie po 10 milionów.

Ratunek natychmiastowy jest konieczny. Żadne będą mieli wyobrażenie ci liczni cudzoziemcy, zwiedzający Kraków, o naszej kulturze. (6)

Dowcip uratował życie.

(K) Pewien, znany ze swych dowcipów adwokat poznański (p. Kazimierz Z.) odwiedził onegdaj pod Gnieznem przyjaciela swego ks. prob. Kl. Ponieważ wieczór był przesłiczny, udał się gospodarz z swoim gościem zamiast do jadalni na wieczerze do pokoju syplalnego, z którego otwarta na ścieżkę weranda rozciągała przepyszny widok na kojący duszę spokój parku i wschodzącego księżyca. Na te tak romantycznego nastroju dwaj starsi przyjaciele cofnęli się myślą wstecz w one lata młodzieńcze, kiedy „to bywało”... Adept Temidy siał

dowcipami, a proboszcz trząsał się poprostu od śmiechu. Nagle, kiedy kaskady śmiechu przy cichym, usłyszano jak gdyby echo konwulsyjne chichot z pod łóżka. Dwóch przyjaciół zdeptało. Po oprzytomnieniu zabrali się przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności do zbadania źródła tajemniczego odgłosu śmiechu. I wykazało się, że pod łóżkiem leżał z rewolwerem bandyta, który na skutek dowcipów obydwu przyjaciół nie mógł, jak potem sam do tego się przyznał, powstrzymać się od wybuchu śmiechu. Cały epizod zakończył się tem, że gościnny proboszcz nalewał skruszonemu opryszkowi szklankę wina, a potem wspólnie ze swoim przyjacielem za pomocą kopnięcia nogą wyrzucił go za drzwi. Jeszcze na podwórzu słyhać było serdeczny śmiech rzezimieszka, znajdującego się widocznie na dobrych dwóch pacho, a gospodarz dziękował przy dalszej pogadance swemu przyjacielowi za uratowanie życia. (1)

Hojny dar na rzecz szkolnictwa narodowego.

(K) Ziemianin powiatu lidzkiego p. Piotr Siedlikowski, ofiarował na rzecz niższej szkoły rolniczej, uwzględniającej dział rzemiosł 100 dziesięciu ziemi ornej ze stawem i młynem z majątku Wielkie Zubiszki, położonym w gminie Ejszyskiej. Prócz tego na urządzenie warsztatów przeznaczył ofiarodawca 500,000 marek. (Wap) (4)

Dostali Palestynę, ale nie chcą jechać.

(K) Żydzi w miastach i miasteczkach wschodniej Małopolski urządzili tryumfalne pochody na uczczenie tego faktu, że Liga Narodów przyznała im Palestynę. Takie pochody były w Stryju, Sokalu, Czortkowie, Kamionce Strumiłowej, Buczaczu, Kołomyi, Bolechowcie, Skawacie, Podwołoczyskach, Tarnopolu i t. d. Żaden jednak z manifestantów ani myśli się wbrać w drogę do Palestyny, aby tam osiągnąć na stałe co byłoby tak pożądanym dla nas! (4)

VIGO.

Hrabianka Irma.

„Zeby chociaż starczało na mięso dwa razy w tygodniu. Gdyby ojciec żył tylko cztery tygodnie dłużej, zostałby generał-majorem i wtedy powodziłoby się nam inaczej.”
 Osmnastoletnia hrabianka Irma spojrzała zrozpaczoną wzrokiem na matkę, która po tych słowach wyszła z pokoju. Słyszała to teraz codziennie pięć do sześciu razy. I nie mogła mieć nawet żalu do biednej kobiety. Gdyby przynajmniej chciała nareszcie wyzbyć się swoich przesadów kastowych! Za każdym razem, gdy Irma zaczęła mówić o jakim zawodzie dla siebie, natrafiała na zasady opór ze strony matki. „Dajmy temu spokój, kochane dziecko. Hrabianka Gorm stała się typistką — raczej umrzeć z głodu!”
 Hrabianka Irma odgarnęła z gestem rozpaczliwym wspaniałe, popielato-blond włosy z czoła i wzięła gazetę. Oczywiście, na pewnoj kronice. „Księżniczka Estherhazy powróciła w tych dniach z Ameryki południowej i wykupiła z powrotem wszystkie posiadłości swojej zubożałej rodziny. Księżniczka zarobiła jako tancerka w przeciągu niecałych dwóch lat majątek, wynoszący w walucie amerykańskiej prawie sto milionów.”
 Hrabianka Irma wstała gwałtownie. Czyż Estherhazy'owie nie lepsi od Gormów? I gdy dziewczyna z tej rodziny nie uważała za blizną swojej godności, tańczyć publicznie, chociażby ona nie miała poświęcić się filmowi, do którego jej serce już dawno się włączyło. A sposobność miała również!
 Przygoda z przedwczoraj, która od tego czasu nie dawała jej spokoju, stanęła obecnym i cała wyraziła przed jej oczyma.

W tramwaju siedział obok niej jakiś mężczyzna, wysoki czarnowłosy, o błyszczących oczach i lśniącobiałych zębach, wytwornie odziany. Zaczepił ją, i pomimo, że oburzona odwróciła się tyłem, mówił dalej, a ona słuchała go zrazu niechętnie, potem bardzo zainteresowana. Szanowna pani jest urodzoną artystką filmową. Figura, profil, ręce, nogi — wszystko jakby stworzone do ekranu. I z dobrej rodziny, więc zachowanie się odpowiednie i wrodzone dobre maniery. Szanowna pani nie uwierzy, jak ekran potrzebuje tego. Mamy już dość pięknych córek odzwierciedlających. Szanowna pani nie raczy wprawdzie zwrócić się do mnie, lecz widzę, że poczyniła ją to zajmować. Wsiadam — teraz i zostawiam swoją kartę na siedzeniu. Zastać mnie można codziennie najprędzej pomiędzy czwartą a szóstą w kawiarni „Karlsbad”. Oczekuję panią!
 W tonie jego mowy było coś, co ją zniechęciło. Zrazu propozycja jego wydała się jej naturalnie szaleństwem, coraz bardziej jednak przyzwyczajając się do tej myśli. A teraz ta notatka! Cała bieda mogłaby się skończyć! — Kochana matka mogłaby żyć tak, jak była przyzwyczajona przed wojną, a ona sama stałaby się sławną, uwielbianą, ipodziwianą przez tysiące... Tylko nie wahać się! Albo, broń Boże, nie pytać się matki.

O wpół do piątej weszła Irma do malej, zaściankowej kawiarni. Najchętniej byłaby zawróciła. Siedziało tam przeszło dwudziestu mężczyzn o fizjognomjach, jakich dotychczas nie widziała jeszcze z bliska. Grafiw karty lub prowadzili przyciszonym głosem rozmowę. Hrabianka Irma odważyła się postąpić nieśmiało parę kroków naprzód, lecz serce jej ścisnęło się ze strachu. Właśnie chciała się cofnąć, gdy skądś z głębi wybiegł jej znajomy. „Bardzo rozsądnie ze strony szanownej pani, właściwie oczekiwałam ją już wczoraj. Tam jest wolny stolik. Usiadźmy na chwilkę.”

Kilka podejrzanych postaci chciało się zbliżyć do nich, lecz opiekun Irmy skinął na nich gwałtownym gniewnym ruchem. „Albo więc szanowna pani zdecydowała się. Zyczą powodzenia. Pani jest, jak już raz powiedziałem urodzoną artystką. Jeśli pani się zgadza — a zgadza się pani, nieprawdaż? — pojedziemy zaraz autem do atelier Colomaa, gdzie właśnie poszukują blondynek, początkowo oczywiście do drugorzędnych ról. Proszę poczekać chwilkę, muszę tylko zatelefonować, by reżyser zaraz nas przyjął. Pozwoli pani tymczasem papierosa?”

Położyła na stole złotą papierośnicę, z której hrabianka wzięła jednego papierosa. Co za smak. Zrobiło się jej dziwnie lekko i swobodnie. Wszelka trwoga uleciała gdzieś i gdy po kilku minutach powrócił przygodny jej opiekun, pozwoliła bez oporu odprowadzić się do auta. Tu odrazu zasnęła. Gdy auto stanęło, silny mężczyzna musiał użyć całej siły, by bez zwrócenia uwagi wprowadzić ją do sieni. Tam jednak wziął ją na ręce jak dziecko i zanosił na trzecie piętro. Na ostre pukanie otworzyła drzwi kobieta w średnim wieku, na której twarz wyrwały swe piętno wszelkie występki życia. Towarzysz Irmy szepnął do niej: „To ostatnia. Jutro rano można wysłać.”

I więcej nie słyszano o malej hrabiance Irmie Gorm. Wprawdzie wyłowiono z rzeki jej kapeluszy i boja, policja jednak nie wierzyła zbyt w nieszczęśliwy wypadek.

Kilka lat później b. rotmistrz Kirasjerów Rolf Gorm, odbywając podróż po świecie, zobaczył w pewnym domu w Buenos Aires profil, który żywo przypominał mu twarz zaginionej kuzynki. Ponieważ jednak odjeżdżał następnego dnia, nie zajmował się więcej tą sprawą.

Klum. S.B.

Amerykanki.

(Opinia Amerykanina.)

Im więcej studiować kobiety w Ameryce tym więcej można zauważyć, że kobieta tam zecyna rządzić jak despota swym „przyjacielem” rodzaju męskiego.

Kobiety zaczynają się „nawet” interesować dziećmi, gdyż takowe należą do innych i są jeszcze bardzo małe. Można to zauważyć w tramwajach, w parkach i na ulicy.

Małki co raz częściej spędzają swój czas na wędrowce od jednego sklepu do drugiego w celu kupowania najczęściej tylko oglądania towaru. Chętną stała się u nich częste składa nie wizyt, uczęszczanie do teatrów i na bezkorystne lekcje. Moralnym wykształceniem dzieci kobiety poczynają coraz mniej się interesować

Małe dziewczynki, podlotki błakają się po ulicach bez żadnej macierzyńskiej opieki i to w tej porze ich życia, kiedy umysł się budzi do ciekawości a pojęcie o niebezpieczeństwie i odpowiedzialności jest zupełnie małe. Rezultaty takiego wychowania można lepiej widzieć w sądach moralności i w sądach małoletnich.

Większość kobiet wychowanych na bruku amerykańskim wie więcej o piękności swej, niż jakakolwiek kobieta w Europie. W żadnej chyba stronie nie kosztuje całus tak drogo, jak tu tutaj. Młodzieniec schodzi się ze swoją „upatrzoną” wieczorem na ulicy i gdziekolwiek bądź w cieniu sklepów, w przedsiónekach i gdzie światło nie dochodzi całuje ją... z przyzwyczajenia. Dziesięć tysięcy odszkodowania za „złamane serce” stało się niejako sportem amerykańskim.

Zareczyny tutaj są śmieszną parodią. Trwają one od jednego kwadransa do kilku miesięcy. Spotykamy jednak wypadki (Ameryka jest krajem niemożliwych możliwości) że pary rozdzielone zbiegiem okoliczności pobiorą się po 25 i 30 latach.

Kobiety obecnie wychodzą za mąż z ciekawości, albo z chęci mieć kogoś pod ręką, który by ją utrzymywał. Temperament ich jest zimny i egoistyczny. Męża sobie przedstawiają w cyfrach. Założenie domu, miłość rodziny, połączenie nie sentymentu coraz mniej wchodzi w kalkulacje obecnej kobiety. Albo się rzuca w nowe awantury pełne sensacji albo uważa małżeństwo za dobry interes. A jeżeli się w czem zawiedzie to zawsze na pomoc jej przychodzi sąd rozwodowy.

Z powodu braku odpowiedniego wychowania domowego, Ameryka stała się obecnie krajem, w którym każdy cierpi na „matrymonialne neurosis”. Żle dobrane małżeństwo, pospieszne śluby i rozwody, oto rzeczy z którymi się spotykamy na każdym kroku. W Europie małżeństwo znaczy (i tam się psuje) połączenie dwóch sympatji, dwóch uczuć przyjaznych sobie. Życie takiej pary jest wspólnem w radości i nadziejach. Tutaj zaś mąż i żona mają dwie zupełnie inne drogi. To już nie związek lecz tylko partnerstwo w którym kobieta ma największą skalę dochodu. Stół i mieszkanie wiążą ich czasem lecz prywatne życie każdego jest tak osobne jak ono było przed ślubem.

Nieraz przypominam sobie karykaturzystę który szkicuje obecnie małżeństwo na gruncie amerykańskim w ten sposób. Mąż schylony stękający, idzie pod górę, pot się leje z jego czoła, pełnego zmarszczek od pracy i zmęczenia. Żona siedzi z komfortem na jego plecach i z pudełkiem czekoladek czyta książkę „Kariera kobiety” a gdy odwraca nową kartkę przemawia czule „Czy mój kochany, nie możesz iść przedziej?”

Judaica

Żydzi, mimo swego rozproszenia po świecie, są ściśle z sobą związani. Kierują ich konsekwentne nieznani wodzowie do wspólnych celów.

Moltke.

Słynny historyk sztuki Bode padł ofiarą fałszerstwa.

W ostatnich czasach dokonano w Rzymie chyba najweselszego fałszerstwa obrazu, jakie zna historia fałszowania dzieł sztuki. Ofiarą tego „kawału” padł słynny historyk sztuki w Niemczech, prof. Dr. Wilhelm Bode w Berlinie, wielka powaga w dziedzinie sztuki. Bawił on nie dawno w Rzymie i w pewnej antykwarni znalazł piękny krajobraz pędzla francuskiego malarza, Klaudyusza Lorraina. Ponieważ cena kupna nie była zbyt wysoka, przeto nabył on tego Lorraina, szło tylko o to, by go przewieźć do Berlina. Wiadomo, że z Włoch nie wolno pod surową karą wywozić narodowych zabytków sztuki. Ale od czego spryt antykwariusza? Połcił on pociągnąć obraz gęstą, białą, ale nieszkodliwą gliną, a gdy ta wyschła, namalował na niej współczesne, bezwartościowe smarowidło i wysłano je bez trudności do Berlina. Tu tutaj prof. Bode, przy pomocy mydlanego spirytusu zmył nowy obraz, aby zobaczyć w całej okazałości wspaniałego Lorraina. Zaprosił on nawet paru swoich przyjaciół na tę „uroczystość”

Tymczasem ku wielkiemu zdziwieniu obecnych znikł nie tylko świeży obraz, ale także „prawdziwy” Klaudyusz Lorrain i to to z wielką łatwością, a w ramach widniał oleodruk, miano wicie portret Jego Król. Mości, Króla Wiktora Emanuela !!!

Pogrom w Lwowie.

Nie mamy się czego bać. „Zagranica” PPS. i inni Żydzi nie będą mieli do Polski pretensji o ten pogrom. Owszem skwapliwie go przemilczą, bo urządzili go Żydzi pisze „Gazeta Poranna”.

Posłuchajmy, co pisze żargonowy „Tagblatt lwowski” (153)

Na ulicy Zródfanej biło się dwu pijanych Polaków. Żyd chciał ich pogodzić, to naturalnie i jemu się dostało od pijanych.

Wobec tego inni Żydzi udali się na plac Koszarowy i sprowadzili stamtąd na wozie grupę furmanów żydowskich, uzbrojonych „w okute i sekate orczyki”.

„Pomścili się oni — pisze żargonówka — za wszystkie krzywdy obecne i zeszłoroczne (?) Szmereł Kiszke jednym uderzeniem rozłupał aż dwie głowy młodych „gojów”. Jankel Swirk, złamał nogę „gojowi”. Lejbus Koter wywichnął drugiemu rękę. Ale Boruch Ganew przeszedł już granicę bohaterstwa. Złapał bowiem niedorożka — goja obiema rękoma, uniósł go do góry i nim właśnie bił pozostałych „gojów”.

„Słowem, bili orczykami, krajali nożami, tłukli pięściami, policzkowali, podbijali oczy, wykrecali ręce, łamali nogi, gnietli żebra aż się dymili”.

Żargonówka opisuje to dalej „z humorem”. Gdyby zaś polskie pismo podało humorystyczny „wesoly” opis napadu na Żydów, jakież byłoby wtedy krzyk w Izraelu i PPS. oraz wśród innych bolszewików!

A gdzie była policja lwowska? Czy nikt nie miał odwagi aresztować tych Żydów? Czy Lwów a Jeruzolima to wszystko jedno? (k)

Żydzi opuszczają Wielkopolskę.

Według autentycznych danych w województwie poznańskim optowało na rzecz Niemiec ogółem 96.557 osób, z tego 5.144 Żydów. Najwięcej Żydów straci Poznań, bo 1047, pow. obornicki 923, szamotulski 328, m. Bydgoszcz 208 pow. gnieźnieński 251, wągrowiecki 197, krotoszyński 171, jarociński 179, ostrowski 172, zniński 148, ostrzeszowski 145, czarnkowski 134, koźmiński 104, śremski 130, wyrzyski 96, rawicki 90, mogileński 86, inowrocławski 85, choździecki 79, bydgoski 79, pleszewski 75, wolsztyński 57, nowotomyski 54, kościański 52, grodzki 52, strzeleński 38, szubiński 37, międzychodzki, 31, gostyński 22, wschodnio-poznański 18, zachodnio-poznański 11, odolanowski 10, łaj-

gielski 3.

Z pośród optantów wielu Żydów upuściła już dzielnicę, przeniosłszy się do Niemiec, dzięki czemu niektóre miasteczka nasze wolne są już od nich niemal zupełnie. Do takich szczególnie miast należy Chodzież, gdzie w maju r. b. zwinięto szkołę żydowską, a 5 pozostałych dzielnic żydowskich zapisano do szkoły ewangelickiej żydowskich zapisano do szkoły ewangelickiej. Jaszce szczęśliwsza jest Krzywina (pow. kościański) którą przed miesiącem opuściła ostatnia rodzina żydowska. W całym powiecie gostyńskim pozostało Żydów zaledwie 50 osób, w rawickim 60, w inowrocławskim około 200. Podobne zjawisko ma miejsce w województwie pomorskim, gdzie optowali na rzecz Niemiec Żydzi niemal wszyscy. Ruch wychodźczy Żydów do Niemiec trwa tam wciąż, ostatnio Żydzi sprz dali w Wąbrzeźnie synagogę, jako już nikom niepotrzebną.

Czuwać nam należy i tem bardziej, by nie opuszczone przez Żydów niemieckich placówki nie przybyli Żydzi z innych dzielnic Polski. Jak donosiliśmy już, po miasteczkach i miastach naszej dzielnicy uwijają się dość licznie domokrajczy Żydowscy i agenci żydowskich firm z Łodzi, którzy wciskają swój towar kupcom polskim. Obowiązkiem społecznym i narodowym jest czuwać nad polskością naszych miast, więc brońmy się od zarazy żydowskiej z całą energią, stosując bezwzględnie hasło: „Swoi do swoich” (k)

Statystyka.

Polska w cyfrach.

Na podstawie obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonych w zeszycie piątym Miesięcznika Statystycznego Polska, prócz Śląska i Wileńszczyzny, posiada obszaru 369.554 kilometrów kwadratowych, ma 25.372.347 mieszkańców w tym 12.094.891 mężczyzn i 13.277.556 kobiet.

Na obszarze Polski znajduje się 595 miast 12257 gmin i 4012 obszarów dworskich.

Miast z ludnością powyżej 25.000 jest 39 a powyżej 10.000 ludności znajduje się 107.

Z dwunastu największych miast w Polsce co do ilości mieszkańców idą po sobie w następującym porządku: 1. Warszawa 931.000, 2. Łódź 451.800, 3. Lwów 219.000, 4. Kraków 181.000, 5. Wilno 180.000, 6. Poznań 170.000, 7. Lublin 94.000, 8. Bydgoszcz 87.000, 9. Sosnowiec 86.700, 10. Częstochowa 80.500, 11. Biały stok 77.000, i 12. Radom 61.600.

Polska dzieli się na 16 województw, powiatów 276. — Budynków mieszkalnych 3583206 z tego w miastach 456.405, w gminach 3086153 w obszarach dworskich 45650, koni 3201166, bydła 7894586, owiec 2178216, trzody 5170612 (8)

Migawki republikańskie

Prezydium Rady ministrów decyduje o losach starego wózka.

Z Warszawy donoszą: Jedną z instytucji humanitarnych państwowych używała faetonu do niezbędnych wyjazdów w sprawach urzędowych. Stara, rozklekotana drynda chyliła się już ku upadkowi, należało więc przeprowadzić jakiś taki remont. Instytucja ta odnosi się w tej sprawie do swojego ministerstwa, to do ministerjum skarbu i tak kolejno idąc sprawa znalazła się na prezydjalnem biurku Rady ministrów. Sprawa starej, rozklekotanej dryndy, oczywiście z kosztorysem remontu i szeregiem wniosków poszczególnych urzędów i władz.

Z biegiem czasu bodaj że sprawianie gumków do uniformu woźnego również tam się znalazło.

Zygzaki

Nieporządki kolejowe i kult niemczyzny

Pan D. przedstawił nam zaświadczenie ekspedycji bagażu w Koronowie (obw. Bydgoski) stwierdzające, że musiał 3 dni czekać na odbiór przesyłki nadzwyczajnej (Nr. 3825). Opłata za przesyłki nadzwyczajne wynosi sumę 3 razy większą od przesyłek zwyczajnych a jednak dostarczenie jej trwa dłużej od takich.

Pan D. wskutek trzydniowego oczekiwania na stacji w Koronowie był narażony na nieprzewidziane wydatki oraz na duże straty materialne spowodowane niedostarczeniem na czas towaru.

Zaświadczenie to jest z pewnego względu nadzwyczaj ciekawym dokumentem, gdyż pod podpisem umieszczona urzędowa pieczęć ekspedycji bagażowej w języku niemieckim „Kontrollbezirk Bromberg, Koronowo 128. 1922”

A więc stacja Koronowo obwodu Bydgoskiego dotychczas się nie dowiedziała że urzędowo obowiązuje język polski i że w przebiegu czterech lat istnienia państwa polskiego był już czas na sprawienie sobie polskiej pieczęci. Rzeczywiście kierownictwo Stacji Koronowa daje rzadki dowód kultu dla pamiętek po Niemcach.

KRONIKA

— Kalendarzyk

Dziś: Wtorek 15 sierpnia Wniebowz. NMP.
Wschód słońca g. 4 m. 18
Zachód g. 7 m. 06.

— Widowiska

„Luna” (Przejazd 1)

„Odeon” (Przejazd 2)
„Jej oczy”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Cyrograf miłości”

Teatr Lptni „Scala” (Cegielniana 19)
„Nowy program Nr. 12”

Kino Popularne (Konstantynowska 16)
„Walka o testament”

Ogród Ogniaska Załog. (Przejazd 1)
Koncerty orkiestry St. Namysłowskiego.

— Kalendarzyk historyczny.

1831 Lud morduje w Warszawie zdrajców i szpiegów.

Wiadomości kościelne

Dnia 15 sierpnia w uroczystość Wniebowzięcia NMP, jako w rocznicę „Cudu nad Wisłą” będzie odprawiona we wszystkich kościołach suma z wystawieniem Przenajświętszego Sakramentu i odśpiewaniem „Te Deum” na podziękowanie Panu Bogu za bohaterские odparcie najazdu bolszewickiego i na uproszenie nowych łask dla Zmartwychstałej Ojczyzny. Po południu zaś po uroczystych niesporach wyruszy procesja z Kościoła Wniebowzięcia NMP. na Stary Cmentarz, gdzie będą odprawione modły za poległych bohaterów śmiercią w obronie Ojczyzny.

Wiadomości bieżące.

— Uroczystości wojskowe.

Wczoraj wieczorem z okazji przypadającego dziś „Dorocznego Święta Żołnierskiego w rocznicę zwycięstwa nad Wisłą” został oddegrany uroczysty capstrzyk na ulicach miasta.

Dzisiejsze uroczystości „Cudu nad Wisłą” rozpoczną się odegraniem pobudki przez orkiestry wojskowe. O godz. 10-ej r. odprawiona zostanie Msza Polowa na placu Gen. Hallera (Zelinówka) po której odbędzie się defilada. Następnie odbędzie się odpowiednie od-

czyty i pogadanki w oddziałach wojskowych. Po południu zaś igrzyska sportowe na placu gen. Hallera i zabawy żołnierskie.

Mamy nadzieję że cała patriotyczna Łódź dla której jest droga rocznica zwycięstwa nad odwiecznym wrogiem Polski — weźmie tłumnie udział w tej uroczystości.

— Ze Zw. Ludowo-Narodowego.

Dziś, we wtorek, o g. 10 rano odbędzie się w kościele katedralnym uroczyste nabożeństwo, celem uczczenia trzechletniej rocznicy zwycięstwa oręża polskiego i myśli narodowej nad nahażką i zarazą bolszewicką.

Jutro, w środę o godz. 7 wiecz. w sali Zw. Lud-Narodowego (Piotrkowska 174) odbędzie się uroczysta akademja na której wygłoszą przemówienia „O niebezpieczeństwie bolszewickim i zwycięstwie polskim w dniu 15 sierpnia 1920 r. — pp. Chądzyński i Grzegorzak.

— W sprawie gospody żołnierskiej.

W następstwie naszych informacji podanych w sobotnim numerze „Rozwoju” o sprawie gospody żołnierskiej przy ul. Przejazd Nr. 1 Dow. Okr. Korp., po przeprowadzeniu śledztwa zawiadomiło nas:

Z powodu artykułów w prasie łódzkiej w sprawie rzekomej sprzedaży lokalu Gospody Żołnierskiej przy ul. Przejazd Nr. 1 właściciele łowi restauracji „Tivoli” Dow. Okr. Korpusu podaje do wiadomości co następuje:

1. Zarząd Hurtowni O.K. IV na podstawie mylnych informacji zawarł transakcję odnośnie do sprzed. mebli i urządzeń gospody żołnierskiej.

W umowie żadnej wzmianki niema o sprzedaży lokalu gospody.

2. Wobec powyższego lokal zajmowany przez Gospodę przy ul. Przejazd stanowi nadal własność Ligi Kobiet od której wypożyczony został przez Hurtownię.

3. Zarząd Hurtowni został wprowadzony w błąd przy zawieraniu umowy przez funkcjo narjusza Hurtowni p. Marcinowskiego, którego zawiesił w czynnościach.

4. DOK. Nr. IV wydało odpowiednie zarządzenie, aby umowa wspomniana zawarta nieformalnie została unieważniona.

— Wiec T-wa „Rozwój”.

(s) Dzisiaj t. j. 15 bm. w sali Cechu Piekarzy przy ul. Podleśnej Nr. 1 odbędzie się wielki wiec urządzony przez T-wo „Rozwój”. Referat wygłosi dyrektor Szkoły Kupieckiej w Zgierzu p. Cezak.

Wejście dla członków T-wa i sympatyków. Początek o g. 7-ej wieczorem. (k)

— Zjazd delegatów T-wa „Rozwój”.

(s) Dzisiaj w mieście naszym odbędzie się zjazd delegatów T-wa „Rozwój” z całego województwa łódzkiego. Obrady odbywać się będą w sali Cechu Piekarzy przy ul. Podleśnej Nr. 1 (w podwórzu). Początek o g. 10 rano.

Wobec ważności spraw jakie będą rozpatrywane na tym zjeździe życzymy uczestnikom najpomyślniejszych rezultatów.

— Zasiłek dla emerytów cywil. na wrzesień.

Ministerjum skarbu projektuje jednorazowy zasiłek dla emerytów służby cywilnej państwowej na miesiąc wrzesień, który będzie większy od dotychczas udzielanych zasiłków. (6)

— Podwyższenie żołdu szeregowych.

Rada ministrów uchwaliła począwszy od 4 sierpnia b. r. podwyższyć dodatek do żołdu szeregowych pełniących obowiązkową służbę wojskową z 50 proc. do 70 proc. oraz od tegoż terminu aż do odwołania uchwaliła przyznać do wszystkich należności pobieranych przez szeregowych pełniących obowiązkową służbę wojskową (z wyjątkiem żołdu, oraz dyjet podróжных) 80 proc. dodatek. (6)

— Danina.

(1) Od pierwszej ustawowo zasadniczej raty pobierane będzie 25 proc. w następujących

terminach od 15 b.m. z nieruchomości i patentów oraz od 18 bm. z lokali.

Reklamacje w sprawie nadpłaconych sum wymiaru lub procentów, w wypadku rozłożenia na raty lub redukcji, należy po układowym umotywowaniu skierować do Izby skarbowej, za pośrednictwem Urzędu Skarbowego w obrebie którego płatnik mieszka.

— Łódź przed sezonem zimowym.

Dowiadujemy się, że w związku z nadchodzącym sezonem zimowym fabryki łódzkie o trzymują wielkie zamówienia. W ostatnich 2 tygodniach przybyło do Łodzi przeszło 60 wagonów węgla dla fabryk. Fabryki pracują intensywnie.

— Nowe żądania tramwajarzy.

(1) Chrześcijański Związek Tramwajarzy wystosował żądania podwyższenia płac o 30 proc. dla wszystkich pracowników z wyjątkiem motorniczych dla których zażądano 40 proc. podwyżki. Prócz tego zażądano ażeby kwoty przeznaczone na Kasę „Przezorności” były strącane z 13-ej i 14-ej pensji.

— O umieszczenie umysłowe chorych w „Kochanówki”

(1) Magistrat miasta Łodzi upoważnił prezydenta A. Rzewskiego i ławnika Badziana do wyjazdu do Turunia i Wejcherowa celem zawarcia z tamtejszym starostwem umowy w sprawie umieszczenia dalszego transp. chorych w Wejcherowie i Świeciu, gdzie zakład dla obłąkanych w Kozborowie jest przepelniony. Na wysłaniu chorych do Wejcherowa miało zostać zaoszczędzi kilka milionów marek, gdyż ostatnio koszt utrzymania w Kochanówce znacznie wzrosły. Przy okazji Prezydent Rzewski i ławnik Badzian odbędą w Gdańsku konferencję z przedstawicielami sfer finansowych w sprawie sfinansowania projektu budowy nowej gazowni w Łodzi.

— Leczenie inwalidów w szpitalach wojsk.

Inwalidzi wojenni, uznani za takich, w postępowaniu superrewizyjnym, mogą być odławni na leczenie, poza szpitalami inwalidzkimi do wszystkich szpitali wojskowych narówni z żołnierzami, a także do szpitali cywilnych. Upoważnione do opieki nad inwalidami instytucje, przy przesyłaniu, potrzebujących leczenia, do szpitala inwalidów, winny takowych zaopatrywać w karty wstępu, w których lekarz danej instytucji, stwierdza, że stan choroby, będącej powodem oddania do szpitala, jest w bezpośrednim związku ze stanem zdrowia, z powodu którego, przesyłany na leczenie chory, został uznany za inwalidę, w drodze postępowania superrewizyjnego. Inwalidów zgłaszających się do szpitala, bez wystawionej w sposób powyżej wskazany, karty wstępu, szpitale nie będą przyjmować na leczenie na koszt państwa. (6)

— W sprawie budowy nowej gazowni w Łodzi.

(p) Prezydent Rzewski i ławnik Badzian w najbliższych dniach wyjeżdżają do Gdańska, celem odbycia całego szeregu konferencji z przedstawicielami sfer finansowych w sprawie finansowania projektu budowy nowej gazowni w Łodzi. (7)

— Aresztowanie komunistów.

(p) W swoim czasie na stacji Łódź-Fabryczna aresztowany został podejrzany mężczyzna, u którego podczas osobistej rewizji znaleziono sprawozdanie z okręgowego komitetu związku młodzieży komunistycznej.

Specjalne organa policji w Łodzi prowadząc energiczne dochodzenia ustaliły że główny komitet tej organizacji mieści się w Łęczycy. Na zasadzie tego policja ta wydelegowała do Łęczycy swoich wywiadowców gdzie dokonano rewizji u szeregu osób podejrzanych o należenie do partii komunistycznej i stojących na czele komitetu miejscowego. Ogółem aresztowano 15 osób u których podczas rewizji w mieszkaniach prywatnych znaleziono literaturę komunistyczną, listy składkowe, programy międzynarodówki komunistycznej młodzieży, i dokumenty stwierdzające kontakt ze zlikwidowaną w Warszawie organizacją „Toepl”

Aresztowani podczas śledztwa przyznali się iż należą do partji komunistycznej. Wszystkie aresztowanych pod eskortą przesłano do Łodzi.

WYPADKI I KRADZIEŻE

Zdziczenie.

(p) Do VII komisariatu zgłosiły się Stanisława T. i Zofia C. robotnice zamieszkałe przy ul. Łakątnej 61 i zameldowały, że w dniu wczorajszym przystąpiło do nich na ulicy 2 mężczyzn wojskowy i cywilny i podawszy się za urzędników wydziału sanitarno-obyczajowego oświadczyli, że aresztują je i odprowadzą do urzędu sanitarno-obyczajowego. Rzekomi urzędnicy za prowadzili je jednak na plac „Zelinówek” gdzie dokonali na nich gwałtu, poczem zbiegli. (k)

Rażony prądem.

(l) W fabryce I.K. Poznańskiego został rażony prądem elektrycznym Karol Hesse, któremu udzieliło pomocy pogotowie.

Zderzenie tramwaików.

(p) Tramwaj jadący ze Starego Miasta w kierunku ul. Piotrkowskiej najechał przy Placu Wolności na tramwaj jadący w stronę Helenowa, skutkiem czego wybite zostały szyby. Podobny wypadek miał miejsce przy ul. Konstytucyjnej. Wypadków z ludźmi nie było. (7)

Samobójstwo.

(p) Przy ul. Rzgowskiej 65 w ogrodzie Kruppa w celu samobójczym powiesił się Andrzej Manolick, lat 45, zamieszkały przy ulicy Częstochowskiej 14. (7)

Nieulany napad.

(l) Ickowicz Hersz, zam. w Zgierzu przy ul. 5 Maja wróciwszy dnia 11 bm. do domu zastał w stajni nieznanego mężczyznę, który na widok Ickowicza wymierzył w jego stronę rewolwer i zażądał chleba. Ickowicz jako właściciel piekarni zaproponował mu wrócić się do zakładu i kiedy nieznamy udał się z nim do piekarni Ickowicz wykorzystał wolną chwilę i zawiadomił o powyższym zgierzską policję. Jak się później okazało zgłodniałym opryskiem był 18-letni Wacław Rosik, zam. przy ul. Ludwiki 22, któremu podczas rewizji odebrano rewolwer i osadzono w więzieniu, a sprawę skierowano do sądu. (7)

Komunikat

Zarząd Straży Ogniowej Ochotniczej w Srebrnej przejmie zapas Sz. P. na zabawę strażacką mającą się odbyć dziś 15 bm. o godz. 2-jej po poł. a w razie niepogody 20 b. m. w lasku Kunitzera Srebrna do kano w śluzowiskim tramwajem. Czy sty zysk na zwozu rekwizytowego. Nadarza się okazja dla następnego spędzenia kilku chwil na łonie natury.

Ze sportu

Wojskowe zawody sportowe O. K. IV.

Wczoraj t. j. w trzecim dniu zawodów został rozegrany pięciobój wojskowy o mistrzostwo Armji. Na całość złożyło się: strzelanie, rzut granatem do celu, walka na bagnety, bieg płaski na dystansie 800 mtr. oraz skok w dal z rozbiegu. Pierwsze miejsce mając 10 punktów zajął sierż. Teowski z 31 pp. S. K., drugi sierż. podchorąży Warchewski z 81 pp. (19 punktów) trzeci por. Naprawa z 36 pp. (23 punkty) oraz czwarte kpt. Loth z 36 pp. (32 punkty).
Pozatem odbył się skok w dal z rozbiegu. Pierwszy ppor. Gruszczyński z 30 p. S.K.S. 5 mtr. 32 cm. (poza konkursem 5 m. 42 cm.)

II—sierż. Teowski (31 p. S. K.) 5 m. 25 cm., III—st. strz. Lingen (28 p. S.K.)—5 m. 23 cm.

Pchnięcie kula.

I sierż. Ziórkowski (31 p. S. K.)—9 m. 56 cm. (poza konkursem 9 m. 70 cm.) II—ppor. Kochanowski (28 p. S. K.)—9 m. 49 cm. III—szer. Leoniec (10 pp.)—9 m. 08 cm. (k)

Na zakończenie odbył się bardzo ciekawy Bieg rozstawny na dystansie 1200 mtr (400—300—300—200) o mistrzostwo Armji. Do biegu stanęło 8 drużyn. Do biegu stają zwycięskie drużyny z przedbiegów.

W pierwszym przedbiegu (Warszawa, Poznań i Kraków) zwyciężyła drużyna D. O. K. Warszawa. W drugim przedbiegu (Wilno, Lwów, Poznań) zwyciężyła drużyna Wilna, w trzecim przedbiegu (Lublin, Łódź) zwyciężyła drużyna Łodzi z por. Szymańskim i ppor. Libem na czele. Takim sposobem do decydującego biegu stanęły drużyny O. K. Warszawa, Wilna i Łódź. Po upływie 2 m. 55 sek. do mety przybyła zwycięska drużyna O. K. Łódź. Publiczność zgłotowała zwycięzcom gorącą owację.

Dzisiaj we wtorek odbędzie się czwarty i ostatni dzień zawodów sportowych. Między innymi rozegrany zostanie mecz piłki nożnej pomiędzy drużynami: B. T. C. (Budapeszt) a Ł. K. S. (Łódź), skoki o tyczce, bieg rozstawny 4x100, bieg z płotkami 110 m. oraz bieg szturmowy 400 m. o mistrzostwo Armji.

Podczas zawodów przygrywa orkiestra wojskowa.

Początek punktualnie o 4 po poł. (7)

J. K. S.

Ze świata.

ZARĘCZINY JAPONSKIEGO CY TRONU.

§ W tych dniach odbyły się w Tokio zaręcziny japońskiego następcy tronu, a zarazem regenta z powodu ciężkiej choroby cesarza, z urodzoną w 1902 roku księżniczką Nagako, córką generała ks. Kuni, wybraną jeszcze w 1918 r. na małżonkę dla syna przez samą cesarzową.

Zaręcziny te stanowią pogwałcenie wiekowiej tradycji, według której tylko pięć najwybitniejszych kugie (japońskich rodów arystokratycznych) posiadało przywilej wydawania swych córek za księżat rodu cesarskiego, księżniczka zaś Nagako do tych rodów nie należy, to też wiadomość o wybraniu jej na małżonkę przyszłego cesarza wywołała silną opozycję wśród sfer dworskich, cesarzowa jednak nie uległa się tej rewolucji dworskiej i postawiła na swoim.

ZŁOTY POTOK W AFRYCE.

(§) W 1917 roku chemik amerykański Dolgos brał udział w wojnie kolonialnej w Kongo belgijskim. Zablakawszy się, upadł z urwiska nadbrzeżnego do dużego potoku.

Wydobywszy się z niego bez ciężkich obrażeń, nachylił się nad wodę, by ugasić pragnienie. Spostreżł wtedy, że dno przezroczystego potoku jest wprost wybrukowane kwarcem, zawierającym złoto. Zabrał ze sobą kilka brył kosztownych i sprzedał je później po 1500 dolarów po powrocie do Ameryki.

Gdy opowiedział o złotym potoku swym znajomym, dziesięciu wybrało się do Kongo, aby wzbogacić się na tym nowym Paktolu.

Ale wrócili oni do Stanów Zjednoczonych z pustymi rękami, gdyż rząd belgijski nie dał im po-

zwolenia na eksploatację złotego potoku. (5)

LYSINY A TELEGRAF ISKROWY.

(§) Dzienniki londyńskie notują ciekawą spostrzeżenie, uczynione przez kilku telegrafistów, zajętych na stacjach telegrafu bez drutu Tom. Marconi.

Telegrafisci owi zauważyli, że wszystkie osoby, które ze względu na swój zawód znajdują się pod działaniem fal elektrycznych Herza, odznaczają się niezwykle obfitym porostem włosów na czaszce, wargach i brodzie. Wśród telegrafistów londyńskich stacja telegrafu bez drutu tylko jeden jedyny poszczycił się może jaką taką lysiną, ale człowiek ten jest inspektorem stacji Marconiego, nie zajmującym się już od lat kilku telegrafowaniem.

Dziwny ten związek pomiędzy porostem włosów a telegrafem bez drutu tłumaczy ten, że pewne fale elektryczne działają pobudzająco na skórę głowy i wzmagają omłósenie. (5)

NIESZCZĘSLIWY ZNAŁAZCA MILJONÓW.

(§) Pewien londyński robotnik znalazł na ulicy paczkę cudzoziemskich banknotów. Nie wiedział, jakiego państwa pochodzą, gdyż drukowane były w obcym języku, ale po liczbach wnosił, że przedstawiają one wartość około dwa miliony. Łatwo sobie wyobrazić uszczęśliwienie biedaka, który już widział się w roli milionera. Jednak uczciwość przemogła: zacy robotnik oddał pieniądze na policję. Ponieważ jednak właściciel zabawy nie zgłosił się przez cały czas prawem przepisany, pieniądze wydano znalazcy. Ten z czystym sumieniem pobiegł do banku, ciesząc się z góry myślą o kolosalnej obfitości pięknych funtów szterlingów, jakie otrzyma. Nie omieszkał nawet zabrać z sobą sporej objętości worka, aby pomieścić te skarby. Jakież było jego zdumienie i rozczarowanie, gdy mu wypłacono— dwa szylingi. Okazało się, że tajemnicze pieniądze były to ruble sowieckie.

Niedoszły milioner z kwaśną miną poszedł do domu klnąc wszystkie państwa o niskiej walucie. (4)

UBEZPIECZENIE OD... DESZCZU.

(§) Modna a miła rozrywką w Anglii i Ameryce stało się ubezpieczenie... od deszczu. Jest zarazem swego rodzaju sport i hazard.

Towarzystwa ubezpieczeń przyjmują ubezpieczenia od deszczu na czas wakacji lub dni świątecznych. W razie niepogody wypłacają swym klientom odpowiednie premje. Jeśli więc wylećka świąteczna się nie uda i deszcz zmusi wesole towarzysztwo do bawienia się w domu— albo, gdy i łonie natury ludziska przemokną do ostatniej nitki— dobry humor może być ocalony nadzieją zarobienia paru dolarów.

Nowojorskie towarzystwa ubezpieczeń poniosły w tym roku miljonowe straty, ponieważ deszcz padał w dniu narodowego święta dnia 4 lipca. (5)

Giełda warszawska d. 14 b. m.

1/2% listy ziem.	225	Dol. St. Zjd.	6902
z 100 rb.	—	Marki niem.	— 9,42
5% obl. m. Warsz.	—	Franki franc.	—
6% obl. m. Warsz.	240	Funty	—

Czeki		wpłaty.	
Bankowa	551	Londyn	51300
Handlowa	8,90	Nowy Jork	6900
Wzrostowa	8,97	Paryż	—
Przemysłowa	186	Wiedeń	13,95

Akcja.

Bank hand.	5475	Ostrowiec	10000
" Dyskont	—	Radzki	3430
" Kredyt.	3500 3800	Starachowice	6900
" Zjed. z pol.	—	Zyrardów	138000
Cukier	167 5	Borkowski	1800
Drzewo	5300	Zegluga	1750
Lillpop	—	Jablkowscy	2300
		Nafta	2300

Giełda Łódzka d. 14 b. m. 1922 r.

dolar	St. Zjd.	6900 6920	Marki niem.	9,55 9,50
czeki	6980	7020	" " czeki	9 9 10
Miljonówka	1600	—	obligacje	36

Wyprzedajemy

po cenie niższej o 50% pozostały nakład książki adresowej „Informator handlowo-przem.” Kilka tysięcy adresów i ogłoszeń kilkaset stron objętości za zaliczeniem pocztowym 400 mk; wysyła: Biuro „Reklama” Lublin ul. Kościuszkowski 8. 5407 w

Obuwie

damskie męskie najdroższe 7600 ul. Zawiszy dawniej Złota wadzka 9 m. 68 Wodnicki. 5419 w

Maszyna drukarska pospieszna, płaska 62 X 92 cm.

Owie hostonki rozm. 24 X 36 cm. i 28 X 40 cm.

Maszyna do szycia drutem.

Móź do krajania papieru rozm. 76 cm.

do sprzedania

Zgłoszenia H. SZPREIREGEN, Łódź, Namrot 1a, od 5—4 ppół. i od 7—9 wiecz. 5558a

Grand-Kino

Dziś premiera!

Pocz. o g. 5-ej ost. seansu
o godz. 9.30 w.

II-gi i ostatni epizod serjowego filmu wytwórni paryskiej

Gdy się kocha...

w rol głównej **JULJA BRUNS**.

5425s

Teatr Scala

Cegielniana 18.

W dniu pogodnym w ogrodzie

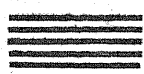
Dziś o godz. 9 w. ostatni dzień programu № 13.

od 16.VIII. Program 14.

Nadzwyczajne atrakcje!

Niebywały dotychczas program!

H. Domański, znakomity humorysta — satyryk polski.

5 OLIMPICI 5

Rzymscy gladiatorzy.

3424

RICHARDS — żywy krokodyl, numer akrobatyczny. JOGIWAR i PARTNERKA — żonglerzy francuscy. LISOWSKI — słynny koncertmistrz na balałajce. PIYS i BERT — angielski duet taneczny. W. MELLEROWA — subretka polska. MUSKI i PAUL — Nowość akrob. — śpiewy i tańce. H. SKALSKA — tancerka. LAURINI — duet taneczny. Sprolongowani: WILLI SZWARZ — mistrz gwizdania. W. JELECKI — imitator i mimik. KAF. MASŁOWA — subretka. ST. BRONECKI — humorysta.

Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych

(P. D. U. W.)

Na podstawie rozporządzeń Ministerstwa Skarbu z dnia 14.X.1921 r. (Dzien. Min. Skarbu Nr. 39-40 z dnia 31.X.1921 roku poz. Nr. 505).

1. Akt. XIV p. 1. W dziale ubezpieczeń obowiązkowych przedmioty ubezpieczone w P. D. U. W. nie mogą być ubezpieczone w innych zakładach ubezpieczeń w sumie która łącznie z sumą ubezpieczenia w P. D. U. W. przekraczałaby sumę oszacowania dokonanego przez P. D. U. W. a to pod skutkami unieważnienia ubezpieczenia zawartego, do datkowo jak również utraty prawa do odszkodowania, mogącego przypadać od P. D. U. W.

2) Atr. XIV. p. 3, Wszelkie polisy prywatnych zakładów ubezpieczeń na budowlane objęte przymusem ubezpieczenia, winny być w terminie miesięcznym od daty wystawienia polisy przedstawione właściwemu Oddziałowi P. D. U. W.

Podaje się do wiadomości pp. właścicieli nieruchomości podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu t. j. nieruchomości składających się z budowli mieszkalnych lub mieszkalno-fabrycznych, że wszelkie ubezpieczenia nadwyżkowe nieobjęte skalą oszacowania P. D. U. W. w myśl powyższych obowiązujących orzeczeń Min. Skarbu, pozbawione sankcji prawnej, są nieważne.

Wzywa się jednocześnie właścicieli nieruchomości mieszkalnych oraz mieszkalno-fabrycznych do niezwłocznego przedstawienia polis Tow. Pryw. Ubezp. celem rejestracji.

Właściciele nieruchomości działu obowiązkowego, posiadający polisy Pryw. Tow. Ubezp. niezarejestrowanego w P. D. U. W. będą pociągnięci do datkowo do uiszczenia składki przypadającej P. D. U. W. od 2/3 ogólnej sumy oszacowania łącznie z dobrowolnie zgłoszonymi nadwyżkami niezależne od składki dobranej przez Pryw. Tow. Ubezp.

Zaznacza się jednocześnie, że P. D. U. W. stosuje znacznie niższy t. zw. dodatek administracyjny od składki w porównaniu z Pryw. Tow. Ubezp. również i od obowiązkowego portfela.

Skala oszacowania nieruchomości miejskich, z uwagi na stale wzrastające koszty budowlane uległa ostatnio wyższe w stosunku mko. 3,000 i wyżej do rbl. przedwojennego oszacowania.

Oddział Łódzki P. D. U. W. Łódź, ul. Moniuszki № 8.

Park Miejski im. Staszica — Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

Dzisiaj o godz. 12 w pol.

10 Poranek Ludowy

Dyrekcja TEDOR RYDER.

3422

W programie utwory Berliora i Czajkowskiego.

Dzisiaj o godz. 12 w pol.

Dr. Edmund Ebert

Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 5-8
ul. Kilińskiego 137 (róg Główniej
№ 316 W.U.Z. (2964K)

Doktor

Stanisław Przybylski

ginekolog

b. asystent profesorów Roznera, Kadera
ordynujący przez szereg lat w Franzensbadzie ordynuje w tym roku w Krynicy w milii „pod Białym Orłem“

2678K

Kupię

plac na przedmieściu. Oferty z ceną i wielkością składać w Rozw. pod „Plac“ 3421W

Przyjmuję

uczni na stancje. Dla młodszych pomoc w lekcjach i staranna opieka. Wiadomość: Pańska 85 m. 18. 5403

Kto z pp. Myśliwych

zechciały odstąpić polowania lub przyjąć mnie do spółki. Odległość od Łodzi niegra roli. Oferty do Rozwoju pod „119 Gaj“ 3414

KUPUJĘ

oryginaly, złoto, srebro, zegarki, biżuterje, stare zęby, placę najlepiej Konstanyowska 7 MILICH prawa of 1 p. 2650K

Choroby żołądka, kiszek, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p. radykalnie leczą

Szwajcarskie gorzkie ziolo Dr. Baera — oryginalne z marką „Kogut“. Sprzedają apteki, składają apteczne.

Dr. A. Sołowiejczyk

powrócił.

Andrzeja № 4. (3366)

Dr. Artur Banasz

urolog.

Choroby nerek, pęcherza, dróg moczowych, chron. rzeżączka. Przyjmuje od g. 5 i pół do 7. Pańska 11. (X)

Tylko my

zakupiliśmy zimowe towary przed podskoczeniem cen i z powodu tego sprzedajemy najtaniej.

Garderoby letnie

palta damskie	16500	14500	12500
palta damskie z kewerkotu	38000	34000	32000
suknie z kretonu		5500	4500
z etaminy	12500	9500	5500
z szewiotu		7500	6500
z garbardiny			22000
z trykotu			24500

suknie z jedwabiu	48000	38000
jesionki sukieneczki z etaminy	5500	4500
bluzki etaminowe spódniczki z szewiotu	5500	4500
garnitunki dla chłopców w wielkim wyborze	3800	3500
paletka dla chłopców i dziewczynek		

Jesienne nowości

jesionki z modnego materiału	48000	38000		palta damsk. z wełny i ang materiału	38000	32000	28000
------------------------------	-------	-------	--	--------------------------------------	-------	-------	-------

MATERIAŁY na garnitury, palta, kostjumy, suknie, bluzki w wielkim wyborze.

Garnitury męskie	z sztreichgarnu	28000
	z czystej wełny	42000
	z kamgaru	55000
spodnie	z sztreichgarnu	9500
	z kamgaru	14500

Szmechel i Rozner, Łódź

PIOTRKOWSKA 100, filja 160.

Radzimy nie zwlekać z zakupem.

98628

Helenów Wtorek dnia 15 sierpnia 1922 r. Helenów Wielka Zabawa

pod protektoratem p. baronowej Heinclowej na odnowienie wielkich organów w kościele Sw. Krzyża w Łodzi. Nad program złożą się:

Wielka loteria fantowa

Główne wygrane: baran, dwie sztuki płótna, cielak, koza, kury, kaczkę, i tysiące innych wartościowych przedmiotów.

Koncert połączonych chórów

Strażackiego, Tow. „Moniuszki” i sumowych kościoła Sw. Krzyża.

Wyścigi Międzynarodowe Cyklistów z dużymi motorami.

startują: VEZMEER (Holandia) —BAJORATH, GUILKA (WĘRY) —HARTWIG, PRZYREMEBEL (Czechy) —PORTE, PAWKE (Niemcy) —KAESER, oraz biegi sprynterskie o mistrzostwo toru wyścigowego Helenowa.

Zabawa dziecięca z lampionami, chorągiewkami i t. p. strzelanie do tarczy. Zabawa kwiatowa. Tańce na sali, lódki i wiele innych rozrywek,

Bufet na miejscu.

Na zabawie przygrywać będą cztery orkiestry:

88 p. p. S. K., 10 p. artylerji, Policji Państw. i orkiestry strażackiej J. K. Poznańskiego.

Bilety wejścia: dla dorosłych mkp. 500, dla młodzieży i żołnierzy mkp. 250.

Sprzedaz biletów w cukierniach W. W. P. P. Gostomskiego, Komara, Szaniawskiego, a w dzień zabawy przy wejściu do ogrodu.

Początek o godzinie 3-ej po południu.

9863

Kapitału

d 50 do 60 milj. poszukuje przedsiębiorst. przemysł. na uruchomienie fabryki. Warunki świetne. Gwarancja hipoteczna i osobista. Rozwoju”

3410s

Pies-Wilk

rasowy, piękny okaz, tanto do sprzedania tamże zegar antyczny z czasów Napoleona, Magistracka 14 m. 29 front III piętro 8413s

Najsolidniej po cenach przystępnych wykonuje wszelkie operacje najprecyzyjniejszych zegarków, antyków oraz zegarów pokojowych, stróżowskich, automobilowych, wieżowych i t. d. we własnej pracowni

Jan Chmiel, Nawrot

Uwaga! Obrączki ślubne. Uwaga!

Na życzenie reperacje wykonuje na czas pożądaną także posadam na składzie zegary kontrolne, oraz zegary wieżowe. (984K)

Dyrekcja 8-10 kl. Gimnazjum Filologicznego A. ZIMOWSKIEGO

— w Łodzi, —

podaje do wiadomości Sz. rodziców i opiekunów, z dniem 10 sierpnia Gimnazjum przeniesione zostało na ul. Boczna nr 5. Egzaminy rozpoczną się 28 sierpnia o 9 ej rano, a lekcje 1 września. Ze względu na remont lokalu kancelarja czynna będzie dopiero z dniem 16 sierpnia. Dojazd tramwajem 1, 3, 4, 7 do ul. Emilii. (3350d)

Motor 60 HP.

nowy oryginalny Diesel stojący okazynie do sprzedania oraz leżące dwu-taktowe od 6 do 60 HP. „PILOT

Lwów, ul. Batorego nr 4.

Wygodnie! Na raty Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary łokciowe, bieliznę i t. d. nabyć można po cenach przystępnych tylko u firmy

„OSZCZĘDNOŚĆ“

Wólczańska 43, front, pierwsze piętro.

Do sprzedania

jest kilka parceli, 2 folwarki i domy z dobrze prosperującymi interesami, punkt przy komunikacji. Ceny gospodarok: 2 i pół miliona, 6 milionów, 3 miliony, 10 milionów i duże gospodarke po 1 miljonów. Duży ogród przy komunikacji kolei. Wiadomość: Zgier ul. Piłsudskiego 49, Barczak Dudek. (28)

Z dniem dzisiejszym t. j. 15/8 zostaje uruchomiona dorożka samochodowa nr 453, postój przy zbiegu ulic Moniuszki i Piotrkowskiej

Taksa za kurs:

w dzień — Mk. 500, w nocy — Mk. 700.

Za jazdę po mieście i do ślubów od umowy.

Garaż: Piotrkowska 86.

Garaż: Piotrkowska 86

3416

Z szacunkiem: R. JEZEWSKI.

Portrety z natury

Tylko dla znawców prawdziwej sztuki skuteczni

Artysta W. Krzyżanowski

(Szkolna 32, od godz. 2—4 po poł. Portrety pastelowe z zupełną barwą, kolorowe w 2—8 godz.—po 2

godziny dziennie. Cena za portret 30.000 mk.

W razie niezadowolnienia zwraca się nawet za datok.

3418s

Robotnicy

w wieku od lat 35—40 poszukiwani zgłaszać się do Pierwszych Parowych zakładów Wulkanizacyjnych Wacława Kubickiego, Łódź Piotrkowska 259 kantor. 340

Wspólnika

ewentualnie fachowca z kapitałem do 10 milionów mk poszukuje tkalnia mechaniczna.

Oferę pod „Tkalnia” do adm. „Rozwoju”

341

6-0 klasowa Szkoła Handlowa

Lódzkie Tow. Szerzenia Wiedzy Handlowej
(Gdańska № 45.)

Zawiadamia się, że egzaminy wstępne i po-ran-ko rozpoczyna się dn. 24 sierpnia, lekcje 1 września.
Podania przyjmie kancelaria Szkoły codziennie od godz. 10 do 1-ej w południe.
Absolwencji Szkoły korzystają z praw narówni z chowańcami szkół państwowych.
3405 Dyrektor Szkoły: **Roman Tuła.**

Progimnazjum męskie E. KRYGIERA

w Łodzi ul. Zawadzka 9.

Egzaminy wstępne rozpoczynają się 28 sierpnia b. r.

Podania do kl. podstępnej, wstępnej, I, II, III i IV przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od 10-1. 3840

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjeżdżać od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 1025

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Łodzi Bronisław Piłgowski zam. przy ul. Głównej 47 ogłasza że w dniu 25 sierpnia 1922 r. od godziny 10-iej rano w Łodzi, przy ul. Słowiańskiej 18 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości Aleksandra Dittkowskiego oszacowanymi na 510,000 mk. 3420w

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wieneskie oraz inne sprzedaje Przez Dziecki Piotrkowska 108 6262-0

AAAA Obrączki słabne, pierścionki, kolczyki, duży wybór gwarancja za złoto, zegary, zegarki najtaniej Brzezińska 10 Jan Placek. 6 17-1

AAA Kupuję meble dywany futra garderobę maszyny deszycka płacę najwyższe ceny Łażnik Benedykta 28-13 partner 7148-15

A Meble sypialnego stołowego salonu szafy otomane lustra leżankę biurko zegar wyprzedam tania byle zaraz Piotrkowska 225-3. 7421-2

A Kredens, szafy, łóżka, otomane, stół, krzesła sprzedam Sienkiewicza 59; oficyna drugie wejście drugie piętro mieszk. 26. 7486-3

Sklep do sprzedania z powodu samotności ul. Piotrkowska 241. 7459-4

Power sprzedam tania Piotrkowska 178 Arzeziński. 7387-5

Sklep spożywczy jest do sprzedania przy ul. Górnej 12 (Koziny) 7474-1

Sklep spożywczy z mieszkaniem sprzedam z powodu wyjazdu Wodna 15. 7485-5

Domek sprzedam o dwóch mieszaniach z placem cena 2 miliony Wiadomość Sterakowskiego 102 Radogoszcz obok szpitala dawniej Złota. 7482-1

Gazomierz 5-plomienny lampy, kuchenkę gazową tania sprzedam Piotrkowska 225-3. 7496-2

Sprzedam kredens, stół, krzesła, otomane, szafę, biurko, garnitur salonowy sypialnię Piotrkowska 189-9. 7502-5

Do sprzedania pół domu mrowanego, 4 pokoje cena 1 milion pięćset tysięcy, wiadomość Gołębia 2 przy Emilji w gospodarza. 7504-2

Sklep spożywczy do sprzedania Wiadomość Suwała 19 w sklepie. 7509-3

Sprzedam sklep Kilińskiego 151. 7516-5

Piekarnia z domem i ziemią do sprzedania zaraz Zgierz Zielona 9. 7525-1

Dom i ogród w Tomaszowie Rawskim sprzedam Wiadomość Piotrkowska 9 Nowakowski. 7506-3

Feldszmid amerykańska nowa tania do sprzedania Słowiańska 11 m. 11. 7526-2

Sklep rzeźniczy do sprzedania w dobrym punkcie Nawrot 63 róg Targowej, lokal obszerny nadający się do innego interesu Wiadomość w sklepie. 7527-2

Kupię zaraz posesję. Oferty w Rozwoju „Cztery miliony”. 7528-2

W Dąbrowce pod Zgierzem pół domu letnisko z ogrodem i 3 morgi ziemi do sprzedania wiadomość Zgierz Piątkowska 5 Kamiński. 7530-1

Sprzedam skład z drzewem i węglem, wiadomość Zawiszy 35 (Bałuty). 7531-2

Potrzebni chłopcy do słusarni Wysoka 31. 7515-1

Pracownia trykotarzy przyjmuje wszelkie roboty jak to swetry, rękawiczki i t. p. Milsza 34. 7525-1

Magister farmacji kawaler poszukuje ameblowanego pokoju przy rodzinie. Oferty do Rozwoju pod „Kawaler”. 7529-5

1 pokój oddam temu kto pożyczycy 1,000,000 mk. na dom i dobrze prosperujący interes. Oferty pod „O. H.” do Rozwoju. 7535-2

Szweskie formy (kopyta) prawidła obcasy modne fasony nadeszły Sienkiewicza 25. 7449-1

Szwaczki do wojskowej białej potrzebne Andrzeja 24 m. 1 7457-1

DOPLACIMY za wywieżenie woźów szlaki węglowej Akc. Tow. Markus Kohn Łakowa 5. 7475-1

Potrzebny chłopiec w termin do zakładu tapicerskiego ul. Zielona 10. 7490-1

Poszukuję pokoju zaraz z utrzymaniem lub bez z osobnym wejściem. Oferty do Rozwoju pod „Aptekarz”. 7489-1

Putynowany buchalt bilansista pragnie zmienić posadę bankowa w innej branży 20 letnia praktyka pierwszorzędna referencje do Adm. sub „Niewymagający”. 7524-3

potrzebna zdolna podręczna do pracowni sukien Moniuszki 2, II piętro 7553-2

CZYTELNIA pierwszorzędna na nowo powstająca, poszukuje spółnika lub spółniczki z kapitałem ewentualnie udziałem pracy. Oferty pod „Czytelnia Nowości” Rozwoju. 7514-1

Dziewczyna do sprzątania potrzebna pralnia Zielona 28. 7550-2

Poszukuję milion marek na dogodnych warunkach. Oferty sub „Milion” w Red. Rozwoju. 7552-3

Potrzebna sklepowa Kilińskiego 49 pralnia. 7455-3

Wspólnik z 300,000 mk. poszukiwany do zakładu szweskiego. Wiadomość Kilińskiego 189 piwniarnia. 7545-2

Putynowana gospodyni poszukuje posady w interesie większym, domu lub w dworze oferty pod „Z. Z. 40” do Rozwoju. 7548-3

STUDENT udziela matematyki języków Kilińskiego 86-3 (druka brama) godz. 7. 7545-3

Zdemobilizowany podoficer poszukuje posady biurowej lub ekspedienta w miejscu lub na wyjazd Oferty do Rozwoju pod „Zdemobilizowany podoficer”. 7540-1

potrzebna inteligentna kasjerka oferty z dokładnym opisem curriculum vitae, proszę składać w redakcji pod lit. „A. B.” 7541-3

Zagubione dokumenty

Skowrońska Janina zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7448-1

Sobczak Lucyna zagubiła tymczasowy dowód osobisty wydana w Łodzi. 7519-1

Plesiak Władysław zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7498-1

Staszewska Michalina zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 7499-1

Zgubiono weksel na sumę mk. 50,000 płatny 10 VIII 1922 r. wystawca A. Masman weksel uniważniam. 7542-3

Peter Alfred zagubił kartę zwolnienia wydaną w P. K. U. w Łodzi. 7549-3

Hardt Zofja zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7555-3

pielakowski Michał zagubił paszport polski wydany w gm. Puczniew kartę bezterminowego urlopu i książeczkę związkową. 7552-5

Radomska Maryanna zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 7554-5

Nie kupujcie towarów

póki się nie przekonacie, że najt. kupuje się w składzie (pod firmą)

Najtańsze źródło

Dzielnia 36, w odw. Towary na
Ubory męskie Krefony
damskie na Masłiny
bielizne, na Satyny
pościele, na Etaminy
wsypy, calgi, i Surówki
chustki, i Szewioty.
CWAĞA: taniej niż w sklepach bo w przy mieszkanu mały zysk duży obrót.
Hurt. i detal 3228w

TELEFON 22-31

Tow. Akc. Browaru Parowego

SSnow K. ANSTADTA

w ŁOÓZI, ul. Pomorska 34. Założone w roku 1867.
TELEFON 22-31.

Największy browar w miejscu. Największy browar w miejscu.
Poleca powszechnie uznane pierwszorzędne:

PIWO

PILZNEŃSKIE
BAWARSKIE
MONACHLSKIE
PORTER

w butelkach, sypialniach, antalkach

Własnej fabrykacji chem. Czy sty, płynny

Rwas Węglany Co₂

w cylindrach stalowych po 20, 10 i 8 K.

N. B. Uprasza się przy kupnie o zwrócenie uwagi na etykiety i korki stempłow. GROTA.

TELEFON 22-31

Sprzedam piekarnię z powodu wyjazdu Aleksandrowska 26 7535-1

Power damski i męski, obreże nikiłowane tania do sprzedania Franciszkańska 38-26. 7536-2

Płac narożny w Widzewie za niemiarną obsadzoną kartofla mi sprzedam zaraz Wiadomość Rokicińska 37 Kowalski. 7538-3

Salonik tania do sprzedania i dywan duży wiadomość Piotrkowska 152 m. 34 lewa oficyna i wejście. 7539-2

Pianino zaraz sprzedam koncertowe w bardzo dobrym stanie Rzgowska 31 gospodarz. 7544-2

Młyny parowe, wodne, fabryki, kantory przewozowe, gospodarstwa. Zakłady gastronomiczne, dystrybucyjny, szweski ma do sprzedania „Fortuna” Wólczajska 165 tel. 14-98. 7557-7

Gospodarstwo rolne, domy, młyn, najtaniej kupować i sprzedawać z pomocą „Biura-Pośrednik” Zgierz Parzeńczewska 3. 7546-4

Do sprzedania sklep Brzezińska 42 wiadomość u gospodarza. 7551-1

Sprzedam tania otomanę pluszową dużą, kozetkę, bielizniarkę Składowa 21 m. 31. 7554-1

Sprzedam gospodarstwą 5 morgo w sąd owocowy 1/2 morgi staw i restaurację Wiadomość wieś Sikawa gm. Nowosolna Łuch właściciel Fr. Łukasik. 7556-2

Piekarnię sprzedam tania byle zaraz lub wspólnika z kapitałem 50,000 mk. Nowo-Pabjanice ka 51 Baczyński. 7547-1

Różne:

1-2 pokoje, kuchnia i procenta wypożyczającemu kilka milionów na hypotekę oferty „Wypożyczenie” Rozwój. 7508-2

Stacja dla uczniów lub uczenic u nauczycielki sumienna opieka i pomoc w naukach Hanczkowa Wólczańska 117 od 5-7-jej pod. 7505-2

Poszukuje miejsca kucharki do restauracji Ofertyw Rozwoju pod „F. N.” 7497-2

Nauczycielka poszukuje pokoju przy chrześcijańskiej rodzinie ewent. za lekcje francuskie go lub fortepianu zgłoszenia pod „M. W.” w Red. Rozwoju. 7495-2

Do wynajęcia 1 pokój umeblowany na 3 osoby ul. 6-go sierpnia 99 wiadomość u p. Kełdzińskiego 96. 7547-1

Cena ogłoszeń przed tekst, i w tekście 200 mk., zwyczajnie 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparełowy, lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 15 mk. za wyraz, duże litery 120 mk. dla poszukujących pracy 5 mk. najmniejsze ogłoszenie 150 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronice przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 lamy, za tekstem 2 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-jej; po 6-jej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia „Rozwój” można zamawiać w Zgierz u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

Redaktor odpowiedzialny Seweryn Bańkowski. Wydawca inż. T. Czajewski. Wł. Hecznik S. Czajewskiego.